

Kemi B

Syrer og baser 8

Bjerrumdiagrammer

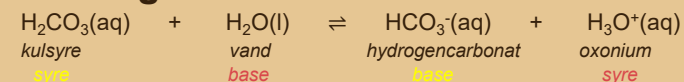
Læringsmål

- Opskrive syrebrøker og basebrøker.
- Afbilde syre-baseaktive stoffer i bjerrumdiagrammer.
- Aflæse pKs i bjerrumdiagrammer.

GYMNASIEKEMI

Syrebrøk og basebrøk

Ud over disse metoder til at vise forholdet mellem den korresponderende syre og base kan man opskrive hvor stor en andel af syre-baseparet der findes på henholdsvis syreform og baseform.

$$\frac{n_S}{n_S + n_B} = \chi_S \quad \frac{n_B}{n_S + n_B} = \chi_B$$

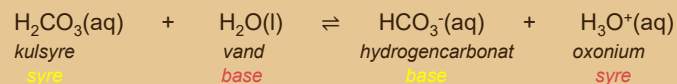
De to brøker kaldes henholdsvis **syrebrøken**, χ_S og **basebrøken**, χ_B

GYMNASIEKEMI

Korresponderende syre-basepar

Når man har opløsninger af korresponderende syre-basepar findes der flere måder at vise forholdet mellem dem i en opløsning.

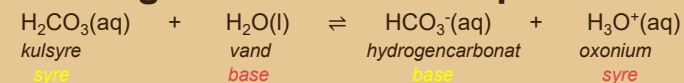
$$K_S = 4,27 \cdot 10^{-7} \text{M}$$

$$\text{pH} = \text{p}K_S + \log\left(\frac{n_B}{n_S}\right)$$

GYMNASIEKEMI

Syrebrøk og basebrøk - eksempel

Et eksempel kunne være hvis man i en opløsning har **0,103mol H₂CO₃** og **0,145mol HCO₃⁻**.

$$\chi_S = \frac{n_S}{n_S + n_B} \quad \chi_S = \frac{0,103\text{mol}}{0,103\text{mol} + 0,145\text{mol}} = 0,415 \quad 41,5\%$$

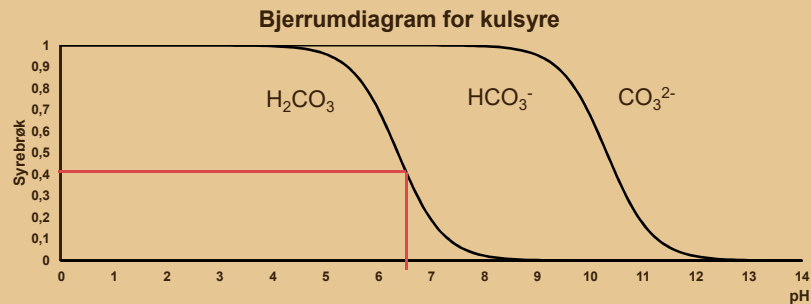
$$\chi_B = \frac{n_B}{n_S + n_B} \quad \chi_B = \frac{0,145\text{mol}}{0,103\text{mol} + 0,145\text{mol}} = 0,585 \quad 58,5\%$$

GYMNASIEKEMI

Bjerrumdiagrammer

I stedet for kun at vise forholdet mellem syre og base ved en bestemt, kan man vise forholdet grafisk ved forskellige pH.

GYMNASIEKEMI

Næste video →

Opgaver, quizzet og simulationer på
www.gymnasiekemi.com

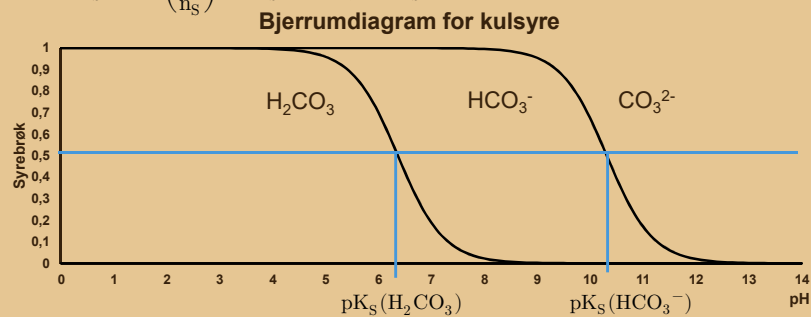

GYMNASIEKEMI

Bjerrumdiagrammer og pK_S

Kigger man på særligt faldet hvor $x_S = x_B = 0,5$ bliver

$$\text{pH} = \text{pK}_S + \log\left(\frac{n_B}{n_S}\right) = \text{pK}_S + \log(1) = \text{pK}_S$$

GYMNASIEKEMI